

2. Велущак М. Ключові концепти сучасного англомовного фінансового дискурсу. *Германська філологія*. 2024. № 2. С. 78–85.
3. Кравченко Т.П. Обліково-фінансові терміни в сучасній економічній терміносистемі. Наукові записки. Серія: Філологічні науки. 2025. Т. 2, № 214. С. 30–36. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-4077-2025-214.2>
4. Кочан І.М. Українське термінознавство: етап утвердження. *Термінологічний вісник*. 2019. Вип. 5. С. 25–32.
5. Панько Т.І. Системність і мотивованість у політекономічній термінології. *Мовознавство*. 1979. № 6. С. 15–19.
6. Сучасні підходи до термінознавства та вимоги до терміна. Електронний ресурс. URL: https://kaf.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/89/2021/01/ELLIC_2020.pdf (дата звернення: 29.04.2026).
7. Чуєшкова О.В. Аналітичні номінації в економічній терміносистемі (структурно-типологічний аспект) : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Харків, 2003. 189 с.
8. Чумак О.Г. Структурно-компонентна організація фінансово-бухгалтерських терміносполучень в українській мові : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Київ, 1998. 189 с.

Abstract: The report analyzes the main sources and methods of term formation in the contemporary accounting and financial terminological system of the Ukrainian language, taking into account the latest trends in the development of financial discourse. The leading word-formation models (morphological and syntactic) are identified, the role of borrowings primarily from the English language is characterized, as well as the processes of calquing and adaptation of foreign-language units.

Keywords: accounting and financial terminology, term formation, borrowings, calquing, terminological collocations, standardization.

УДК 631.362.3

DOI 10.31521/978-617-7149-94-0-117

СТРУННЕ РЕШЕТО З ЦЕНТРАЛІЗОВАНОЮ СИСТЕМОЮ НАТЯГУВАННЯ СТРУН

Кришко М.В., аспірант

Центральноукраїнський національний технічний університет

<https://orcid.org/0009-0009-7168-3148>

Васильковський О.М., канд. техн. наук, професор

Центральноукраїнський національний технічний університет

<https://orcid.org/0000-0001-9590-742X>

Анотація: У роботі розглядається конструкція струнного решета для зерноочисних і насіннесортувальних машин із принципово новим механізмом натягування струн. Основна ідея полягає в заміні індивідуальних гвинтових натяжників одним централізованим механізмом: гвинтова тяга через систему двоплечих важелів і роликів натягує струни одночасно. Конструкція розглядається в контексті актуальних викликів: кліматичних змін, що підвищують вимоги до точності калібрування насінневого матеріалу, та відновлення аграрного сектору в умовах дефіциту кваліфікованих кадрів і

зношеної матеріально-технічної бази. Показано, що простота конструктивного рішення є перевагою.

Ключові слова: струнне решето, зерноочисна машина, натягування струн, двоплечий важіль, ресурсозбереження, сортування насіння.

Постановка проблеми. Якість насінневого матеріалу прямо визначає врожайність – це відоме положення набуло особливої гостроти за останні роки. Нестабільний клімат скорочує допустимі відхилення у рівномірності сходів. На сьогоднішній день програш у 5–7% польової схожості може означати суттєві економічні втрати для господарства. Зерноочисні машини зі струнними решетами дозволили б здійснювати високопродуктивну сепарацію зерна і насіння, оскільки мають найвищий потенціал з огляду на найбільшу площу живого перерізу з усіх відомих технічних рішень.

- Водночас виготовлення і технічне обслуговування таких решіт залишається вузьким місцем виробництва, що стримує їх широке застосування у серійних машинах. За традиційною схемою натягування кожної струни виконується окремим гвинтовим пристроєм, послідовно. На практиці – це значна витрата часу, що витрачається на кожне решето при кожному регламентному огляді. Для господарств, особливо деокупованих і прифронтових районів, де кваліфікованих механізаторів бракує, а обладнання часто ремонтувалось «як вийде» – подібні витрати часу стають реальною проблемою.

Метою нашої роботи є розробка конструкції струнного решета, в якій натягування всіх струн виконується одним рухом, без втрати рівномірності натягу.

Виклад основного матеріалу досліджень. Прямим прототипом є решето [1], що має корпус, струни, індивідуальні гвинтові натяжні пристрої на кожній струні. Конструкція перевірена і надійна, але має принциповий організаційний недолік – паралельне регулювання всіх струн нею неможливе. Кожна струна натягується окремо, і добитися однакового зусилля по всій ширині решета на практиці вдається не завжди. Оператор втомлюється, інструмент «веде», крайні струни традиційно натягнуті слабше за центральні. Це знижує якість сепарації по краях решета.

На кафедрі сільськогосподарського машинобудування Центральноукраїнського національного технічного університету нами розроблено конструкцію струнного решета (рис. 1), у якому місце кількох індивідуальних натяжників займає один натяжний механізм, в основі якого лежать: гвинтова тяга 6, шарнірно з'єднана з центральним двоплечим важелем 5, а той – з двома бічними 4. Бічні важелі через ролики 3 натягують струни 2. За один оберт гвинта відбувається натягування всіх струн одночасно.

Ролики тут не просто напрямні – вони вирівнюють зусилля між струнами механічно, без участі оператора. Це усуває головну практичну ваду прототипу: нерівномірність натягу по ширині решета.

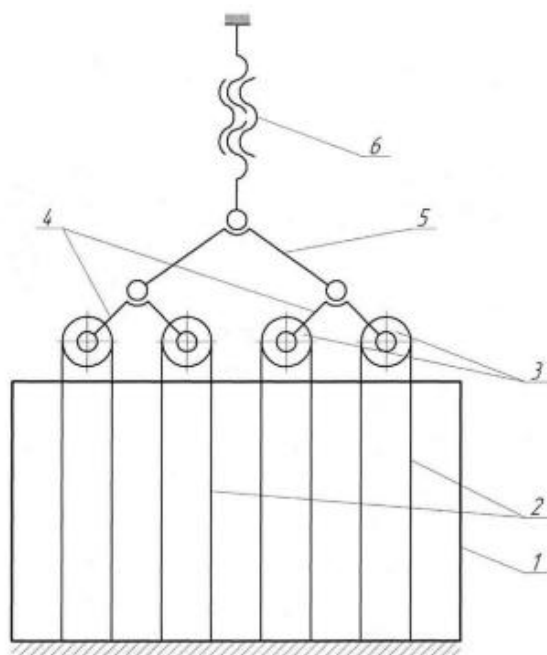

Рисунок 1 – Схема оригінального струнного решета з механізмом натягування струн

Ресурсозберігаючий ефект досягається заміною кількох індивідуальних натяжних пристроїв, одним, що знижує металомісткість вузла та кількість різьбових з'єднань, які потребують мащення і контролю. За нашими оцінками, час на регламентне натягування струн скорочується приблизно у шість-сім разів – з 15–18 хвилин до 2–3 хвилин на решето, причому рівномірний натяг досягається автоматично, що в свою чергу, впливає на знос: при нерівномірному натягу перевантажені струни рвуться раніше і решето виходить з ладу частково, але фактично стає непридатним для точного сортування. У запропонованій конструкції зношування струн рівномірне, а отже – ресурс решета використовується повністю.

Запропоноване технічне рішення, крім зазначеного вище, дозволяє використовувати працівників без спеціальної підготовки. Вузол не потребує складного верстатного обладнання для виготовлення або ремонту. В умовах, коли частина майстерень зруйнована, а фахівці мобілізовані, це суттєва практична перевага – не маркетингова, а реальна.

Висновки. Запропоноване струнне решето з централізованим натягуванням струн через систему двоплечих важелів і роликів вирішує конкретну технічну задачу – скорочення трудових витрат на обслуговування. При цьому дає супутні переваги: ефективність сепарації, економію матеріалів, зниження зносу. Для аграрного сектору, який відновлюється в складних кліматичних і воєнних умовах, такі рішення – прості, дешеві й ефективні – мають пріоритет перед технологічно складними.

Список використаних джерел

1. Сало В.М., Мороз С.М., Васильковський О.М., Петренко Д.І. Розробка нової конструкції пневматичної зерноочисної машини. Том 1. Обґрунтування параметрів транспортера сепаратора. Кіровоград: видавець Лисенко В.Ф., 2014. 08 с.

Abstract: This paper presents the design of a wire sieve for grain cleaning and seed sorting machines, incorporating a fundamentally new wire tensioning mechanism. The core concept involves replacing individual screw tensioners with a single centralized unit: a screw rod transmits force through a system of double-arm levers and rollers, tensioning all wires simultaneously. The design is examined in the context of current challenges – climate variability, which places increasing demands on seed calibration accuracy, and the reconstruction of the agricultural sector amid shortages of skilled personnel and deteriorating equipment fleets. The study demonstrates that constructive simplicity is an advantage in its own right.

Keywords: wire sieve, grain cleaning machine, wire tensioning, double-arm lever, resource efficiency, seed sorting.

УДК 378:502/504:63

DOI 10.31521/978-617-7149-94-0-118

НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ ТА КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ АГРАРНОГО ПРОФІЛЮ

Мардзявко К.О., доктор філософії

Миколаївський національний аграрний університет

<https://orcid.org/0000-0002-5215-1594>

Анотація: У статті здійснено комплексний аналіз теоретичних засад екологічної освіти та визначено наукові підходи до формування екологічної компетентності майбутніх фахівців аграрного профілю. Обґрунтовано актуальність екологізації професійної підготовки у зв'язку з посиленням антропогенного навантаження на природні ресурси в аграрному секторі та необхідністю забезпечення сталого розвитку сільського господарства.

Розкрито сутність понять «екологічна освіта» та «екологічна компетентність», визначено їх структуру та основні компоненти, зокрема екологічні знання, мислення, світогляд і ціннісні орієнтації. Проаналізовано сучасні наукові підходи до формування екологічної компетентності, серед яких компетентнісний, системний, діяльнісний і міждисциплінарний підходи.

Особливу увагу приділено специфіці підготовки майбутніх фахівців аграрного профілю, професійна діяльність яких безпосередньо пов'язана з використанням природних ресурсів і впливом на стан довкілля. Визначено роль екологічної освіти у формуванні здатності до прийняття екологічно обґрунтованих рішень, впровадження ресурсозберігаючих технологій та дотримання принципів раціонального природокористування.

Доведено, що ефективне формування екологічної компетентності можливе за умов інтеграції екологічних знань у професійну підготовку, забезпечення міждисциплінарних зв'язків, поєднання теоретичної і практичної підготовки та орієнтації освітнього процесу на принципи сталого розвитку.

Ключові слова: екологічна освіта, екологічна компетентність, аграрна освіта, сталий розвиток, природокористування, екологізація освіти.